

† Andrei

*Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului*

Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe

Între 16-26 iunie 2016 a avut loc în Creta Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe. Sinaxa Întâistătorilor Bisericii Ortodoxe Autocefale din 21-28 ianuarie 2016 de la Chambésy a aprobat ca pe ordinea de zi a întrunirii să figureze șase teme: 1. Misiunea Bisericii Ortodoxe în lumea contemporană; 2. Diaspora Ortodoxă; 3. Autonomie și modul ei de proclamare; 4. Taina căsătoriei și impedimentele ei; 5. Importanța postului și respectarea lui astăzi; 6. Relațiile Bisericii Ortodoxe cu ansamblul lumii creștine.

Din România l-am însoțit pe Preafericitul Părinte Patriarh Daniel 24 de ierarhi. Din cei paisprezece Întâistători ai Bisericii Ortodoxe, care împreună hotărâseră locul și data întâlnirii, precum și temele, s-au prezentat zece. Au lipsit Patriarhul Rusiei, Patriarhul Antiohiei, Patriarhul Georgiei și Patriarhul Bulgariei.

După ce vineri, 17 iunie, a avut loc o sinaxă a Primaților la Academia Teologică din Creta, unde, de fapt, s-au ținut toate lucrările, sâmbătă, 18 iunie, am participat cu toții la Sfânta Liturghie oficiată în Catedrala Mitropolitană Buna Vestire din Kissamos, de către Teodor al II-lea Patriarhul Alexandriei și a întregii Africi. Era sâmbăta morților și ne-am adus aminte de toți cei care, de-a lungul zecilor de ani, au pregătit Sfântul și Marele Sinod, precum și de toți cei dragi plecați la Domnul. Seara, la Heraklion, capitala insulei, a avut loc un Te Deum în Catedrala Sfântul Tit, apoi cuvântările oficiale, urmate de slujba Vecerniei.

Pe 19 iunie 2016, Duminica Rusaliilor, Sfânta Liturghie a fost oficiată de către cei zece întâistători, avându-l protos pe Sanctitatea Sa Patriarhul Bartolomeu al Constantinopolului, în Catedrala Sfântul Mina din Heraklion, urmată imediat de Vecernia „Plecării Genunchilor”. Toți ierarhii prezenți s-au împărtășit, dominind o atmosferă de liniște și pace pe care doar Duhul Sfânt o poate aduce. Omilia duhovnicească și cu un profund caracter teologic a ținut-o Patriarhul Ecumenic Bartolomeu.

Printre altele, Sanctitatea Sa a spus că această zi de Rusalii este o sărbătoare plină de bucurie, când noi sărbătorim întemeierea istorică a Bisericii. Este o zi de unitate, fiind toți uniți în credință și în taine datorită adunării la Liturghie în același loc pentru „a frânge pâinea”. Sfânta Euharistie „confirmă cu adevărat unitatea și sobornicitatea Bisericii noastre Ortodoxe”.

Primind binecuvântarea supremă de a păstra tezaurul adevărului și de a avea integral darul Sfântului Duh „care umple pământul”, Biserica noastră Ortodoxă trebuie să dăruiască lumii mărturia dragostei și a unității. Domnul Bisericii, care „este același ieri și azi și-n veci”, a rânduit să ajungem la acest moment istoric al Sfântului și Marelui Sinod, la această comuniune liturgică și la împărtășirea din același potir. De fapt, noi, ortodocșii, trebuie să subliniem că unicul drum de călătorie în această lume este unitatea.

Chiar dacă suntem de neamuri diferite, noi, ortodocșii, purtăm în lumea aceasta însetată un mesaj de adevăr, de puritate și de speranță. Duhul Sfânt ne-a unit în biserică prin legătura perfectă a dragostei exprimată de persoanele Sfintei Treimi care, deși fiind Una în ființă, se descoperă în Trei Persoane. Prin analogie și Biserica Ortodoxă, fiind una, se manifestă în lume prin comunitățile locale legate între ele pentru a forma un tot, o Biserică, un trup.

La Liturghie a fost prezent Președintele Greciei, Domnul Prokopios Pavlopoulos, precum și alte personalități. Înaltpreasfințitul Irineu, Arhiepiscopul Cretei, a ținut cuvântul de bunvenit pentru oaspeți și a făcut oficiile de gazdă.

În toate zilele cât au ținut lucrările Sinodului, dimineața la Mănăstirea din Gonia, în proximitatea Academiei Ortodoxe din Creta, atât bisericile de obârșie greacă, cât și cele de proveniență slavă, română sau albaneză, au săvârșit Sfânta Liturghie. De împărtășit s-au împărtășit toți doritorii. Rândul nostru, al românilor, a venit în ziua de joi, 23 iunie. În prezența Preafericitului Părinte Patriarh Daniel a liturghisit Preasfințitul Visarion Episcopul Tulcii, dimpreună cu patru preoți și doi diaconi. Răspunsurile au fost date magistral de către grupul de psalți „Tronos” al Patriarhiei Române.

Sesiunea inaugurală a avut loc în a doua zi de Rusalii, după Sfânta Liturghie, la Academia Ortodoxă din Creta. După cuvântul Sanctității Sale Bartolomeu, cuvânt protocolar au ținut pe rând și ceilalți întâistători de Biserici. Apoi, în toate zilele Sinodului, sesiunile de lucru au avut loc dimineața după Liturghie și după-masa, cu o pauză la mijloc. Rând pe rând au fost citite cele șase materiale pregătite de Conferințele Panortodoxe Presinodale.

Apoi au fost îndelung discutate, cele șase teme, ameliorate și completate, până ce au primit formele definitive ce au fost semnate de către toți participanții la Sinod. Prima temă analizată a fost cea legată de *Misiunea Bisericii Ortodoxe în lumea contemporană*. După ce s-a subliniat faptul că Biserica lui Hristos trăiește în lume, dar nu este din lume, a fost analizată valoarea persoanei umane, libertatea și coresponsabilitatea, pacea și dreptatea, pacea și prevenirea războiului, Biserica Ortodoxă față de discriminare, Misiunea Bisericii Ortodoxe de a mărturisi dragostea prin diaconie.

A doua temă discutată a fost cea legată de *Diaspora Ortodoxă și de regulamentul de funcționare al Adunărilor Episcopale în Diaspora Ortodoxă*. Chiar dacă din punct de vedere eclesologic prezența mai multor episcopi ortodocși în același oraș este necanonică, prin iconomie, plecând de la o realitate pastorală obiectivă, episco-

DIN SUMAR:

– Mesajul Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe... (p. 2)

– Să ne iubim Ierarhii! – ALEXANDRU NEMOIANU..... (p. 3)

– Politica de persoane – AUREL SASU..... (p. 4)

– Mărturia creștină – PR. VASILE PAȘCA..... (p. 6)

Mesajul Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe

Către poporul ortodox și toți oamenii de bună voință,

ăudăm și slăvim pe Dumnezeu „milor și a toată mângâierea” pentru că ne-a învrednicit să petrecem săptămâna Cincizecimii (18-26 iunie 2016) în Creta, aici unde Apostolul Pavel și ucenicul său Tit au propovăduit Evanghelia în primii ani de viață ai Bisericii. Mulțumim Dumnezeului slăvit în Treime că a binevoit să ducem la bun sfârșit în deplin acord lucrările Sfântului și Marelui Sinod al Ortodoxiei, pe care l-a convocat Sanctitatea Sa Patriarhul Ecumenic Bartolomeu, cu voința comună a Întâistătorilor Bisericii Ortodoxe Autocefale locale.

Urmând cu fidelitate exemplul Sfinților Apostoli și al Părinților de Dumnezeu insuflați, am aprofundat din nou Evanghelia libertății, „fiindcă Hristos ne-a făcut liberi” (Galateni 5, 1). La baza căutărilor noastre teologice a stat certitudinea că Biserica nu viețuiește pentru sine. Ea transmite mărturia Evangheliei Harului și Adevărului și oferă întregii lumi darurile lui Dumnezeu: iubirea, pacea, dreptatea, reconcilierea, puterea Crucii și a Învierii și așteptarea veșniciei.

1. Prioritatea majoră a Sfântului și Marelui Sinod a fost **proclamarea unității** Bisericii Ortodoxe. Bazată pe Dumnezeiasca Euharistie și succesiunea apostolică a episcopilor, această unitate trebuie întărită ca să aducă roadă nouă. Biserica cea Una, Sfântă, Universală (Sobornicească) și Apostolică este comuniune divino-umană, pregustare și experiență a celor viitoare în Sfânta Euharistie. Asemenea unei continue Cincizecimi, ea este un glas profetic neconținut, prezența și mărturia Împărăției Dumnezeului iubirii. Fidelă Tradiției Apostolice unanime și experienței sacramentale, Biserica Ortodoxă constituie continuarea autentică a Bisericii celei Una, Sfântă, Universală (Sobornicească) și Apostolică, după cum mărturisim în Simbolul de Credință (Crez) și după cum este confirmată de învățătura Părinților Bisericii. Biserica noastră trăiește taina dumnezeieștii iconomii în viața sacramentală, centrată pe Sfânta Euharistie.

Biserica Ortodoxă exprimă unitatea și universalitatea (sobornicitatea) ei în cadrul Sinodului. Sinodalitatea îi pătrunde organizarea (structura), modul ei de luare a deciziilor și îi determină drumul. Bisericele Ortodoxe Autocefale nu reprezintă o confederație de Biserici, ci Biserica cea Una, Sfântă, Universală (Sobornicească) și Apostolică. Fiecare Biserică locală, aducând Sfânta Euharistie, reprezintă prezența și manifestarea Bisericii celei Una, Sfântă, Universală (Sobornicească) și Apostolică la nivel local. În privința Diasporei Ortodoxe din diferite țări din lume, a fost hotărâtă continuarea funcționării Adunărilor Episcopale, până la aplicarea rigurii canonice (acriviei). Aceste Adunări se compun din episcopii canonici, desemnați de fiecare Biserică Autocefală, care continuă să fie supuși respectivei Biserici. Funcționarea consecventă a Adunărilor Episcopale asigură respectarea principiului ortodox al sinodalității.

În timpul lucrărilor Sfântului și Marelui Sinod a fost accentuată importanța Sinaxelor Întâistătorilor care au avut loc și a fost făcută propunerea ca Sfântul și Marele Sinod să devină o instituție care să se repete.

2. Împărtășindu-ne din Sfânta Euharistie și rugându-ne pentru întreaga lume, trebuie să continuăm liturgia de după Sfânta Liturghie și să dăm **mărturia credinței** celor de aproape și celor de departe, în conformitate cu porunca clară a Domnului, înainte de Înălțarea Sa: „și veți fi mie martori în Ierusalim și în toată Iudeea și în Samaria și până la marginile pământului” (Faptele Apostolilor 1, 8). Re-evangelizarea poporului lui Dumnezeu în societățile moderne secularizate și evanghelizarea celor care nu L-au cunoscut încă pe Hristos reprezintă datoria neîntreruptă a Bisericii.

3. Ca răspuns la datoria de a mărturisi Adevărul și credința ei apostolică, Biserica oferă o mare importanță **dialogului**, în principal cu creștinii eterodocși. În acest mod, și ansamblul lumii creștine poate cunoaște mai exact autenticitatea Tradiției Ortodoxe, valoarea învățăturii patristice, experiența liturgică și credința ortodocșilor. Dialogurile întreprinse de Biserica Ortodoxă nu implică niciodată compromisul în materie de credință.

4. Explozia fundamentalismului care se observă în sânul diferitelor religii reprezintă expresia unei religiozități morbide. **Dialogul interreligios** dus cu trezvie contribuie semnificativ la promovarea încrederii reciproce, a păcii și a reconcilierii. Uleiul experienței religioase trebuie să fie folosit pentru a unge rănilor și nu pentru a reaprinde focul conflictelor militare. Biserica Ortodoxă condamnă fără echivoc extinderea violenței militare, persecuțiile, expulzarea și uciderea membrilor comunităților religioase, forțarea schimbării credinței religioase, comerțul cu refugiați, răpirile, tortura și execuțiile îngrozitoare. Ea denunță distrugerea bisericilor, simbolurilor religioase și monumentelor culturale. În special, își exprimă grija profundă pentru situația creștinilor și a tuturor minorităților persecutate în Orientul Mijlociu și în alte părți ale lumii. Biserica Ortodoxă face apel la comunitatea mondială pentru protejarea ortodocșilor indigeni, a celorlalți creștini și a tuturor populațiilor din zonă care

au dreptul inalienabil de a rămâne în patria lor în calitate de cetățeni cu drepturi egale. Sinodul nostru apelează la toți cei implicați să facă eforturi sistematice, fără întârziere, pentru a încheia conflictele militare din Orientul Mijlociu și de oriunde persistă ostilitățile armate și pentru repatrierea celor expulzați.

Adresăm apelul nostru în special către cei în poziții de putere pentru ca pacea și dreptatea să prevaleze în țările de origine ale refugiaților. Îndemnăm autoritățile civile, cetățenii și creștinii ortodocși din țările în care au găsit refugiu cei persecutați să continue să le ofere sprijin în măsura posibilităților lor sau chiar dincolo de acestea.

5. **Secularizarea contemporană** urmărește autonomizarea omului de Hristos și de influența duhovnicească a Bisericii, pe care o identifică arbitrar cu conservatorismul. Civilizația occidentală poartă, însă, pecetea de neșters a contribuției diacronice a creștinismului. În plus, Biserica subliniază semnificația mântuitoare a lui Hristos, Dumnezeu-Omul, și a Trupului Său, ca fiind locul și modul de viețuire în libertate.

6. Cu privire la abordarea contemporană a **căsătoriei**, Biserica Ortodoxă consideră relația indisolubilă de dragoste dintre bărbat și femeie „o taină mare... în Hristos și în Biserica”. În mod similar, numește familia, care rezultă din căsătorie și constituie singura garanție pentru creșterea copiilor, „biserica mică”.

Întotdeauna, Biserica a subliniat valoarea **cumpătății**. Asceza creștină, însă, diferă fundamental de orice ascetism dualist care îl desparte pe om de viață și de semenii. Spre deosebire de aceasta, asceza creștină îl leagă pe om de viața sacramentală a Bisericii. Cumpătarea nu se referă numai la viața monahală. Etosul ascetic este caracteristic vieții bisericesti în toate manifestările ei.

* * *

Sfântul și Marele Sinod, pe lângă temele specifice asupra cărora a luat decizia, menționează pe scurt și următoarele probleme contemporane importante:

7. În privința relațiilor credinței creștine cu științele naturale, Biserica Ortodoxă evită plasarea investigațiilor științifice sub tutelaj și nu adoptă o poziție cu privire la fiecare problemă științifică. Ea îi mulțumește lui Dumnezeu care dăruiește oamenilor de știință darul de a descoperi dimensiuni necunoscute ale creației divine. **Dezvoltarea modernă a științelor naturale** și a tehnologiei aduce

schimbări radicale în viața noastră. Aduce beneficii importante precum facilitarea vieții cotidiene, tratarea unor afecțiuni grave, o comunicare mai facilă, explorarea spațiului etc. Cu toate acestea, are și multe consecințe negative precum manipularea libertății, pierderea graduală a tradițiilor prețioase, distrugerea mediului natural, negarea valorilor morale. Cunoașterea științifică, oricât de repede ar avansa, nu motivează voința omului, nici nu oferă răspuns la problemele importante de ordin moral și existențial sau la căutarea sensului vieții și al lumii. Aceste aspecte necesită o abordare duhovnicească, pe care Biserica Ortodoxă încearcă să o ofere prin bioetică, știință fundamentată pe morala creștină și învățătura patristică. Pe lângă respectul ei pentru libertatea cercetărilor

științifice, Biserica Ortodoxă evidențiază pericolele care se ascund în spatele unor reușite științifice și subliniază demnitatea umană și destinul divin al omului.

8. Este limpede că situația de **criză ecologică** de astăzi se datorează unor cauze spirituale și morale. Rădăcinile sale sunt legate de lăcomie, avariție și egoism, care conduc la utilizarea necugetată a resurselor naturale, umplerea atmosferei cu substanțe poluante dăunătoare și schimbările climatice. Răspunsul creștin la problema aceasta necesită pocăință pentru abuz, cumpătare și gândire ascetică, ceea ce reprezintă un antidot pentru supraconsum și, în același timp, cultivarea conștiinței că omul este „iconom” (administrator) al creației și nu un posesor al ei. Biserica nu încetează să sublinieze că și generațiile viitoare au dreptul la resursele naturale oferite nouă de Creator. De aceea, Biserica Ortodoxă participă activ în diferite inițiative ecologice internaționale și a stabilit data de 1 Septembrie ca zi de rugăciune pentru protecția mediului natural.

9. Ca răspuns la standardizarea egalizantă și impersonală promovată în diferite feluri, Ortodoxia propune **respectul pentru caracteristicile personale** ale oamenilor și popoarelor. Se opune autonomizării economiei din cauza nevoilor umane de bază și transformării acesteia într-un scop în sine. Progresul umanității nu este legat doar de creșterea standardelor de viață sau de dezvoltarea economică, în detrimentul valorilor spirituale.

10. Biserica Ortodoxă nu se implică în **politică**. Vocea ei rămâne distinctă dar și profetică, fiind o intervenție benefică pentru om. Drepturile omului se află astăzi în centrul politicii ca răspuns la crizele și convulsiile sociale și politice, urmărind protejarea cetățeanului de puterea arbitrară a statului. Biserica adaugă la acestea și obligațiile și responsabilitățile cetățenilor, precum și nevoia unei auto-critici constante atât din partea politicienilor, cât și a cetățenilor, în vederea îmbunătățirii substanțiale a societății. În principal, Biserica subliniază că idealul ortodox privind omul depășește orizontul drepturilor omului stabilite și că dragostea „este mai mare decât toate”, după cum ne-a descoperit Hristos și au experimentat toți cei care L-au urmat. Insistă, de asemenea, că un drept fundamental al omului este protejarea libertății religioase, adică a libertății de conștiință, de credință, de cult (religie) și a tuturor expresiilor individuale și colective ale acesteia, incluzând și dreptul fiecărui credincios și fiecărei comunități religioase

(continuare în p. 3)

Etty Hillesum și întâlnirea cu Dumnezeu în „celălalt”

Protos. Benedict Vesa

„Și totuși Dumnezeu este iubire”, este replica tinerei Etty Hillesum, rostită într-un timp extrem de intens, în focul suferinței din lagărul de la Auschwitz. Credința este o aventură care se verifică și se validează mai ales la poalele Crucii. După un moment în care resimte nevoia de „a-l ierta” pe Dumnezeu pentru a nu fi intervenit ca lucrurile să ne întâmple așa cum au fost, Etty Hillesum a fost capabilă să exprime limpede acest cuvânt scripturistic, dar, mai mult decât atât, să se decidă să fie colaboratoare și slujitoare a lui Dumnezeu în exprimarea concretă a iubirii în întâlnirea cu celălalt. Se socotește pe sine „un ajutor” al lui Dumnezeu în slujirea celui alt și un explorator al divinității în omul lăuntric, fie el chiar și corupt la exterior.

Esther (Etty) Hillesum se naște pe 15 ianuarie 1914 în orașul olandez Middelburg, într-o familie de intelectuali, Levis, profesor de limbi clasice, și Rebeca Bernstein. Deși aparținea unei comunități evreiești, nu a fost o practicantă a religiei sale. După primele studii urmate în localitatea de baștină, gimnaziul îl continuă la Deventer, iar la Amsterdam absolvă studiile universitare în Drept. Din 1937 intră într-o relație cu Han Wegerif, un văduv înstărit. După trei ani, Olanda a fost ocupată

de regimul nazist, care a început să vâneze populația cu sânge evreiesc. Încercând să o protejeze, Jaap, fratele său, i-a propus să facă parte din Consiliul evreiesc din Amsterdam, unde a funcționat doar pentru o perioadă de două săptămâni, după care a fost transferată ca lucrător social în lagărul de tranzit de la Westerbork. În septembrie 1943 ea însăși va lua drumul Aus-

chwitz-ului, iar, potrivit însemnărilor Crucii Roșii, a fost ucisă prin gazare în ziua de 30 noiembrie a aceluiași an.

Deloc lipsită de importanță în această perioadă a fost întâlnirea cu Julius Spier, fost coleg al psihanalistului Jung, care ar fi avut o influență majoră asupra dezvoltării psihologice și religioase a tinerei Etty. A început printr-o însoțire psihologică în depresiile pe care le traversa, sfârșind prin a-i exploata puterile interioare. Acum are loc introducerea în lectura Bibliei și, în mod special, a scrierilor Fericitului Augustin. În martie 1941 începe să își țină un jurnal, încercând să-și răspundă la unele interogații existențiale cu privire la sensul vieții și la existența divinității. Perspectiva sa religioasă pornește de la nivelul antropologic, probabil în contextul influenței psihanalizei Jung-iene. De aceea, la moarte lui Spier va scrie: „Mi-am recâștigat contactul cu mine, cu ceea ce este mai profund și mai bun în mine, ceea ce eu numesc Dumnezeu”. Contextul unei religiozități imanente, centrate pe regăsirea sinelui, este revelat de viziunea lui Jung, pe care o citează explicit: „Cunosc oameni pentru care întâlnirea cu puterea ciudată care se află în ei înșiși este o experiență atât de copleșitoare încât ei au numit-o *dumnezeu*” (12 ianuarie 1942). Ea refuză ideea unui Dumnezeu dogmatic, exprimată la nivel teoretic, proclamând limpede experiența drept singura realitate de necontestat. Shoah-ul a făcut-o să-L experimenteze pe Dumnezeu dincolo de ideile convenționale.

Descoperirea lui Dumnezeu pornește în cazul său de la explorarea abisului interior al omului. Nu este vorba doar de o simplă proiecție a lui Dumnezeu, pornind de la realitatea interioară, căci exprimă limpede o diferență între experiența divinului la nivelul omului interior și transcendența Sa, manifestată în relația dialogală cu întreaga creație. De fapt, acestea sunt cele două căi de cunoaștere a lui Dumnezeu pe care le evocă pe parcursul Jurnalului său și în scrisorile pe care le-a lăsat posterității.

Această întâlnire a fost generată de un moment obligatoriu în itinerariul său spiritual, despre care vorbește în mai multe rânduri – exercițiul singurătății. Acest moment are un caracter ambivalent, pe de o parte, este dureros și aduce nefericire, pe de

altă parte, fortifică și generează entuziasm. Ea însăși afirmă: „Una mă face să mă simt îngrozitor, nefericită, pierdută și oropsită, cealaltă mă face să mă simt puternică și fericită. Prima apare întotdeauna când mă simt în afara contactului cu semenii, cu totul, când sunt complet separată de alții și de mine însămi și nu se poate întrevăde nici un scop în viață, și nici nu se poate intui care este locul meu. Celălalt tip de singurătate, prin contrast, mă face să mă simt foarte puternică și sigură, legată de toată lumea și de toate, și de Dumnezeu, și îmi dă siguranța că pot gestiona lucrurile pe cont propriu și că nu sunt dependentă de ceilalți. Atunci știu că sunt parte a unui întreg cu un sens și că pot împărtăși o forță cu ceilalți” (09 august 1941). Acceptarea vieții ca un întreg i-a adus un sentiment de securitate și de încredere, și puterea de se preda lui Dumnezeu, străină de orice sentiment al disperării, fie ea și în suferință. De fapt, acest exercițiu făcea parte dintr-un întreg proces de reducere la esențial, într-o lume care ajunsese la capăt, cel puțin pentru spațiul de care aparținea. În consecința experienței singurătății sau împreună cu acest exercițiu stă și gestul, la fel se genuin și esențial, al îngenunchierii: „Așa ceva nu am simțit niciodată înainte așa cum s-a întâmplat în această după-amiază... Iar simplul fapt este că acum am lăsat să se întâmple acest lucru cu mine... În timp ce stăteam acolo la soare, mi-am aplecat inconștient capul meu pentru a simți mai bine acel nou sentiment vis-a-vis de viață. Dintr-o dată am știut cum cineva se poate scufunda adânc în jos, cu curaj, și să îngenuncheze și să găsească acolo pacea, cu fața ascunsă în mâinile îndoite” (16 martie 1941).

Din acest gest se naște decizia de „a-i fi ajutor Domnului”, de a deveni un slujbaş dedicat în lucrarea binelui (1 Cor. 3,9). Și acest lucru se realizează, indirect, prin identificarea și salvarea „acelei bucăți mici din Dumnezeu” în noi și în ceilalți. Și, în consecință, să lucreze cu Dumnezeu și pentru Dumnezeu. Dintr-o dată se simte pregătită să meargă oriunde în această lume unde Dumnezeu o trimite. Pe linia misticalui Francisc de Assisi, va scrie: „O, Doamne, lasă-mă nu atât de mult să fiu mângâiat, cât să mângâi, nu să fiu înțeles, cât să înțeleg, nu să fiu iubit, ci să iubesc...” (20 septembrie 1941).

Etty a devenit recunoscătoare pentru tot ceea ce Dumnezeu a făcut pentru ea: „L-a Explorat pe Dumnezeu în ea, aducându-L la viață; L-a explorat și L-a căutat pe Dumnezeu în toate inimile oamenilor pe care i-a întâlnit. S-a consacrat lui Dumnezeu. A promis să găsească o locuință și un refugiu pentru Dumnezeu în cât mai multe locuințe, ceea ce a însemnat în cât mai mulți oameni, căci noi suntem temple ale lui Dumnezeu. A urmat calea regelui David, care a refuzat să se odihnească până când l-a găsit o locuință lui Dumnezeu în Sfânta Sfințelor. În ciuda suferinței, Etty a refuzat să renunțe la Dumnezeu. A vrut să supraviețuiască și să dea mărturie despre faptul că Dumnezeu era viu, chiar și în acele vremuri teribile de dificile (27 iulie 1942).

Papa Benedict al XVI-lea afirma într-o cuvântare despre această personalitate religioasă a secolului trecut: „Mă gândesc la Etty Hillesum, o tânără olandeză de origine evreiască, care a murit la Auschwitz. La început, departe de Dumnezeu, ea L-a descoperit uitându-se adânc în ea și a scris: *Există un adânc profund în interiorul meu. Și în el locuiește Dumnezeu. Uneori, și eu sunt acolo. Dar cel mai adesea pietre și pietriș îl blochează, iar Dumnezeu rămâne îngropat jos. Apoi, El trebuie să fie scos din nou la iveală*” (Jurnal, 97). În viața ei perturbată și neliniștită L-a găsit pe Dumnezeu în mijlocul tragediei secolului 20: Shoah-ul. Această tânără fragilă, dar transfigurată prin credință, a devenit o femeie plină de iubire și pace interioară, care a fost în stare să declare: *Trăiesc într-o intimitate constantă cu Dumnezeu*” (13 februarie 2013).

Testamentul pe care ni-l lasă este limpede și mângâietor și pentru timpul nostru și omul contemporan – „Și totuși, Dumnezeu este Iubire” (29 iunie 1943). Dacă Dumnezeu este iubire, așa cum putem citi în 1 Ioan 4, atunci El poate fi recunoscut numai prin și în această iubire. Etty a decis să iubească, alegând iubirea mai presus de orice, drept singurul principiu de viață și simpla putere care dă sens suferinței și depășește puterea distrugătoare a morții.

În căutarea nomadismului

Pr. Bogdan Ivanov

eflexivitatea și curajul de a privi în sine sunt în primul rând semne ale sănătății sufletești, dar și instrumente prin care ne putem sonda interiorul nostru. Apelul la această mică instanță interioară de judecată ne poate ajuta să evaluăm distanța dintre ceea ce suntem cu adevărat și ceea ce vrem să fim și de a vedea câte din visele și idealurile noastre au devenit realități, dar și multe altele.

Cu toate că acest efort ține și de o minimă igienă sufletească și precede orice act al convertirii noastre interioare, care este spovedania, este atât de rar folosit. Mai mult ne impunem astfel de exerciții doar în marile momente ale vieții, la final sau început de an, când fiecare își face propriul bilanț interior. Evităm aceasta pentru că dorim să ne păstrăm cu orice preț confortul interior și pentru că știm că o astfel de privire aruncată în noi înșine este ea însăși plină de disconfort.

Un astfel de subiect abordat în plină perioadă a concediilor ne poate face să înțelegem că, dacă dorim să ne odihnim cu adevărat, trebuie să ne asumăm disconfortul călătoriei spre noi înșine. În mod evident călătorim pentru a ne lărgi orizontul, pentru a achiziționa cunoștințe noi sau pentru a ne odihni. Pentru aceasta ne asumăm disconfortul călătoriei și al depărtării de casă, căutând, fără să fim conștienți, o mai bună așezare interioară. Acest lucru reconfirmă marele adevăr al lui Julien Green care spunea că scopul intim al călătoriilor este de a merge departe pentru a ne descoperi dorul de casă.

Așadar primul lucru pe care trebuie să îl luăm cu noi în vacanță este disponibilitatea de efort și dorința avidă de a asimila universurile noi care ni se oferă, de a ne îmbogăți, dar și de a îmbogăți oamenii și locurile pe care le vom întâlni. Concediul este nu doar o problemă interioară și privată, ci el poate deveni un foarte util exercițiu de generozitate. Mai mult ca oricând în vacanță suntem dispuși să oferim, dar cel mai mult oferim timp, familiei, prietenilor, locurilor, oamenilor pe care îi întâlnim, și de ce nu și sufletului, care se nutrește din asemenea ieșiri.

Această stare ne ajută să redescoperim nomadismul sănătos, specific ființei omenești, aflată permanent în căutarea adevăratei patrii. Aceasta este o asumare a fragilității ca o condiție a călătorului, care știe că este predispus ispitelor și răătăcirilor, dar care trebuie să se utilizeze și cu bune repere morale și de orientare. În acest fel o călătorie devine o întâlnire și un drum ce ne clădește interior, dar la capătul căruia suntem noi înșine și speranțele noastre, care se cer permanent reînnoite.

¹ *The Letters and Diaries of Etty Hillesum, 1941-1943*, edited by Klaas A. D. Smelik, translated by Arnold J. Pomerans, Ottawa, Novalis, 2002.

Grecia la feminin

Nicoleta Palimaru

Recenta expoziție a Manuelei Botiș, artistă cu peste 300 de lucrări în țară și străinătate, își întâmpină lectorii-privitori cu tainice incursiuni în „mireasma amintirilor” elene.

Vibrantul ținut al Greciei, pliat pe dialectica revelației și ocultării, oferă o lume deja organizată formal și cromatic, studiată de artistă până în miezul ei spiritual viu și transpusă în tablourile și tehnica sa mixtă sub forma octogonului și pătratului, elemente recurente la Horia Bernea, Silviu Oravitzan sau Grupul Prolog, care în anul 2013 venise la București expoziția intitulată lapidar, „Prolog. Însemnări din Grecia”, fascinantă prin aspectul subiectelor și simbolurilor alese de pictorii Ion Grigorescu, Constantin Flondor, Horea Paștina, Paul Gherasim și Mihai Sârbusescu.

Tot ceea ce înseamnă imagine descifrabilă a Greciei se metamorfozează la Manuela Botiș într-un imaginar cromatic inepuizabil, în jurul axei văzute/nevăzute gravitând spectacolul de forme și culori, cu suita de senzații, întâmplări sufletești și lumina de factură taborică, amprențând spațiul mediteranean, cu rolul de a-i pune artistei mai pregnant în evidență fidelitatea față de tradiția paulină.

Sub identitatea Manuelei Botiș, hermeneutica universului elen, ca și întreaga ei creație, se desfășoară din perspectiva sensurilor și simbolurilor teologice implicite. Un astfel de gest artistic orientat spre profunzimi teologice-simbolice m-a predispus, fără pretenția de a epuiza semantica profund subiectivă a artistei, la a interpreta accentele cromatice contrastante din tabloul alăturat acestui text, drept o prefigurare a Bisericii cu dubla ei conotație: Biserica de jos, luptătoare, în chipul unor sămburi de rodie (preceptută de Sfinții Părinți ca semnificând Biserica însăși), nu în stare germinativă, ci „plesind de bucurie” – parafrazând un vers al lui Paul Valéry dedicat rodiilor –, și Biserica din cer, triumfătoare, sugerată de lumina neînserată a „mântuitului azur”, cum ar spune Ion Barbu, ce subțiază feminitatea amintirilor cromatice din Grecia în siajul veșniciei.

Iar această amintire a veșniciei, propusă privitorului spre hrană, urcă suplu, în pictura Manuelei Botiș, la „Memoria lui Dumnezeu”.

ENE BRANIȘTE, *Explicarea tainelor de inițiere. Botezul, Mirungerea și Sfânta Euharistie în literatura creștină*, Editura Andreiana, Sibiu, 2015, 256 p.

Ultimul volum al integralei publiciste a pr. prof. dr. Ene Braniște, tipărit la editura Andreiana de la Sibiu, sub coordonarea mitropolitului Laurențiu Streza, este constituit dintr-o serie de studii concepute sub forma unor tâlcuiri, adresate de marele liturgist

contemporanilor, a tainelor de inițiere creștină: Botezul, Mirungerea și Euharistia în lumina operelor Sfinților Chiril al Ierusalimului, Ioan Gură de Aur, Ambrozio al Milanului și Nicolae Cabasila, și respectiv a scriitorului bisericesc Teodor de Mopsuestia.

Republicarea acestui tom – tipărit inițial în anul 1990 la Editura Arhiepiscopiei Bucureștilor – într-o haină editorială elegantă este motivată de mitropolitul Laurențiu, coordonatorul ediției, atât de dorința ducerii la bun sfârșit a „integralei Braniște”, cât mai ales de importanța cercetării academice a operei pr. Ene Braniște în teologia liturgică românească de astăzi, precum și de utilitatea pastorală a discursului teologic al părintelui Braniște. Acest din urmă argument consider că este deosebit de relevant mai ales acum în anul 2016 când Biserica noastră și-a propus să-și focalizeze atenția și efortul pastoral cu deosebire asupra educației religioase a tineretului ortodox. Or, tainele de inițiere în viețuirea creștină, după cum remarcă pertinent IPS Laurențiu în Cuvântul înainte, au fost și „rămân până în ziua de astăzi un subiect care se cere catehizat și prezentat într-un limbaj viu, clar și concis unor credincioși care, deși sunt botezați, au fost lipsiți de o cateheză prebaptismală elementară” (p.23).

Având un limbaj accesibil și fiind realizat într-un stil didactic, volumul le poate fi de mare folos tuturor membrilor organismului eclesial, clerici și mireni deopotrivă, pentru o edificare catehetică în teologia mistagogică a Bisericii și, astfel, pentru o conștientizare și creștere duhovnicească a vieții în Hristos. Tocmai de aceea lucrarea pr. Braniște este extrem de actuală și foarte binevenită. Descoperind prin lectura volumului rânduielile, explicarea, simbolismul, rolul și interpretarea Botezului, a Mirungerii și a Sfintei Euharistii în viața Bisericii primelor veacuri nu pot să nu sesizez și să nu deplâng criza în care au ajuns aceste taine ale inițierii în lumea de astăzi. Participând din „strană” și în alte calități, de mai bine de un deceniu, la săvârșirea acestor sfinte taine subscriu la constatarea durerioasă a părintelui Alexander Schmemmann, cel ce a purces la scrierea a două din marile sale cărți (*Euharistia Taina Împărăției și Din apă și din duh*) de la două constatări tragice pentru viața eclesială de astăzi: 1) tainele de inițiere au fost transformate în ceremonii private, încetând de a mai fi inima Liturghiei și a spiritualității Bisericii la care participa întreaga comunitate; 2) dintr-un ospăț al credinței și o masă a comuniunii eclesiale, Sfânta Liturghie a fost adesea redusă la un spectacol liturgic în care membrii pleromei Bisericii sunt niște simpli spectatori, care nu se mai împărtășesc decât foarte rar din trupul și sângele lui Hristos.

Dacă din fericire părtășia creștinilor la masa împărăției a început să fie redescoperită și restaurată, nu la fel stau lucrurile, din păcate, cu privire la primele două taine de inițiere, care nu numai că au fost reduse realmente la starea unor celebrări familiale private, ci au devenit pentru marea majoritate a creștinilor de astăzi o „tradiție” ce trebuie împlinită pentru „binele și liniștea copilului”, la săvârșirea acestora jucând un rol mai important decât actul sacramental în sine, locația și înfățișarea locașului de cult, accesorile vestimentare ale copilului, invitații și petrecerea de după botez. Ba mai mult, în anumite circumstanțe și locuri se încearcă invocarea unor argumente cât se poate de diverse pentru ocultarea cufundării copilului în apa cristenă și scurtarea slujbei, pe care contemporanii, mai ales orașeni, oricum nu o mai înțeleg.

Iată, așadar, doar câteva dimensiuni ale crizei spirituale a lumii seculare moderne la care lucrarea de față le iese în întâmpinare, oferind o perspectivă patristică autentică asupra tainelor de inițiere care au menirea de a fi sacramente ale renașterii și re-creației personale a fiecărui credincios în trupul lui Hristos, pr. Braniște reamintindu-ne totodată că Botezul, Mirungerea și Euharistia trebuie săvârșite și primite cu seriozitate, în urma unei pregătiri catehetice și spirituale oneste și conștiente.

Mircea-Gheorghe Abrudan

¹ Preot Profesor Dr. Ene Braniște, *Explicarea Sfințelor Taine de inițiere (Botez, Mirungere, Euharistie) în Literatura creștină*. Ediție îngrijită de prof. Ecaterina Braniște, Editura Arhiepiscopiei Bucureștilor, 1990, 179 p.

Prăznuirea Sfântului Apostol Bartolomeu la biserica din cartierul Plopilor, Cluj-Napoca

Pr. Gavril Vârva

Întru comunitatea ortodoxă din zona urbană Plopilor-Mănăstur, Cluj-Napoca, și ziua de 11 iunie are o semnificație cu totul deosebită, rămânând înscrisă în memoria parohiei.

Deși nu este trecută cu roșu în calendarul nostru, suntem încredințați că va rămâne înscrisă „cu roșu” în sufletele sutelor de credincioși care au participat la dumnezeiasca liturghie pentru a serba cel de-al doilea hram al bisericii noastre, pe *Sfântul Apostol Bartolomeu* sub a cărui ocrotire a fost pusă această biserică parohială.

Din Sfânta Scriptură știm că Sfântul Bartolomeu a făcut parte din soborul celor doisprezece Apostoli aleși de către Mântuitorul nostru Iisus Hristos și trimiși ca martori ai învățăturii și faptelor Sale.

Sfântul Apostol Bartolomeu, numit și Natanael, era originar din Cana Galileii. Potrivit tradiției a propovăduit Evanghelia la popoarele din Siria, Asia, Libia, Frigia, Arabia, Persia, India și Armenia, unde se spune că l-ar fi încreștinat pe Împăratul Polimie. Nu după mult timp, fiind dușmănit de păgâni, a fost prins, chinuit și răstignit cu capul în jos, după care a fost decapitat în cetatea Albana. Creștinii aflând cinstitele lui moaște le-au așezat într-o raclă și nu după multă vreme văzând păgânii minunile săvârșite peste cei bolnavi le-au aruncat în mare. Traversând Marea Egee și Marea Adriatică, racla sfințelor moaște a ajuns în cele din urmă la ostrovul Lipariei, de unde prin descoperire dumnezeiască au fost așezate cu mare cinste într-o biserică nouă construită în cinstea Sfântului Apostol Bartolomeu.

După cucerirea cetății Lipariei, sfințele moaște ajung în cetatea Venendei (astăzi Benevento), în biserica San Bartolomeo, iar o altă parte în patrimoniul liturgic al Vaticanului. Anul trecut, cu binecuvântarea și purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, am obținut un fragment din moaștele *Întrutotlăudatului Apostol Bartolomeu*, pe care parohia noastră le-a primit din patrimoniul liturgic păstrat în cetatea Vaticanului, conform documentului oficial emis de către mai-marele ceremoniilor liturgice pontificale, Monseniorul Guido Marini.

Tot la dimensiunea liturgică a praznicului mai adăugăm și prezența Preasfințitului Episcop-Vicar Vasile Someșanul, care după o perioadă îndelungată de suferință ne-a împărtășit binecuvântarea sa, precum și bucuria de a fi împreună.

Soborul sacerdotal a fost alcătuit din zece preoți și doi diaconi, avându-l în frunte ca proiestos pe Preacuviosul Părinte dr. Benedict Vesa, delegatul Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, care au înobilat și înfrumusețat prin slujire praznicul nostru, sporind astfel lucrarea harului în această zi binecuvântată.

În cadrul cuvântului de învățătură Preacuviosia Sa le-a vorbit credincioșilor despre misiunea Sfinților Apostoli în vremea Mântuitorului și după Înălțarea Sa la cer, despre misiunea și vocația urmașilor lor: episcopi, preoți și diaconi de-a lungul veacurilor până astăzi, iar la urmă a transmis celor prezenți mesajul de binecuvântare al Chiriarhului nostru.

Tot în acest cadru liturgic solemn, dl. acad. Horia Colan a primit din partea comunității parohiale o icoană cu chipul Sf. Ap. Bartolomeu, cu prilejul împlinirii onorabilei vârste de 90 de ani.

Înainte de încheierea dumnezeieștii liturghii, soborul de preoți și diaconi a oficiat și slujba parastasului în memoria Mitropolitului Bartolomeu Anania, exprimându-și și în acest fel prinosul de cinstire și recunoștință față de vrednicul ierarh trecut în lumea dreptilor la data de 31 ianuarie 2011.

**IPS ANDREI
MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI
SĂLAJULUI**

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare **vineri**, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru studenții din anii III și IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.

În fiecare **miercuri și vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Iunie 2016

1 iunie: Cu prilejul Zilei Internaționale a Copilului, îi vizitează pe elevii de la Colegiul Ortodox și Gimnaziul Ortodox. Rostește cuvânt de învățătură și împarte daruri celor mici. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleafului și Clujului.

În parohia Turda Fabrici (paroh: Pr. Andrei Gavril Mihai), participă la programul organizat pentru copiii rromi. Rostește un cuvânt de învățătură și împarte daruri.

2 iunie: În biserica din Bonțida, protopopiatul Gherla, săvârșește Taina Sfântului Botez pentru pruncul Matei, fiul părintelui paroh Cătălin Feier. Rostește un cuvânt de învățătură.

Face o vizită la Mănăstirea Nicula.

În Biserica „Sfântul și Dreptul Lazăr” din Cluj-Napoca (paroh: Pr. Ilie Răduț), săvârșește o slujbă funebruă la căpătâiul diaconului Vasile Chebac. Rostește un cuvânt de mângâiere. Este însoțit de PC Pr. Vasile Stanciu, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

3 iunie: La Facultatea de Teologie se întâlnește cu doctoranzii la disciplina Spiritualitate Ortodoxă.

La Facultatea de Teologie, participă la manifestarea organizată cu prilejul comemorării grevei studentești din anul 1946, condusă de ÎPS Părinte Mitropolit de vrednică amintire, Bartolomeu. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia și Acatistul Învierii. Rostește un cuvânt de învățătură. Hirotesește întru duhovnic pe părintele Cosmin Florin Biriș, slujitor la capela Spitalului de Boli Infecțioase.

4 iunie: În localitatea Sânțejude, protopopiatul Gherla, săvârșește slujba de resfințire a bisericii și Sfânta Liturghie. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotesește întru iconom stavrofor pe părintele paroh, Paul Florin Runcan. Acordă domnului Marius Petrina, ordinul „Sfântul Pahomie de la Gledin”. Săvârșește slujba de binecuvântare a lucrărilor efectuate la casa parohială. Este însoțit de PCuv. Protos. Benedict Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleafului și Clujului.

În capela Protopopiatului din Huedin, la inițiativa PC Pr. Prot. Dorel Pușcaș, oficiază Taina Sfântului Botez pentru trei sprezece copii rromi. Rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de domnul Liciniu Câmpcan, consilierul misionar-social al Arhiepiscopiei Vadului, Feleafului și Clujului.

5 iunie: Săvârșește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru diacon pe tânărul Vasile Cătălin Mileșan.

Primește la reședință pe membrii Coralei „Timotei Popovici” de la Catedrala Mitropolitană din Sibiu.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

6-7 iunie: La Reședința Patriarhală din București, sub conducerea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, participă la ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Participă la slujba de binecuvântare a lucrărilor efectuate la clădirea Palatului Patriarhal.

Participă la slujba de binecuvântare a lucrărilor efectuate la Complexul „Lebăda” al Patriarhiei Române.

8 iunie: În Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din carti-

erul clujean Mănăstir (parohi: Prot. Dan Liviu Hognogi, Pr. Dorin Ielciu și Pr. Vasile Roman), participă la festivitatea de premiere a elevilor participanți la concursul pe teme religioase „Hristos, ajutorul meu”. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie și slujește la Litie.

9 iunie (Înălțarea Domnului): Pe altarul de vară al mănăstirii de la Muntele Rece, cu prilejul hramului, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru preot, pe diaconul Vasile Cătălin Mileșan, pe seama capelei pentru comunitatea persoanelor cu deficiențe de auz și vorbire din Bistrița. În Cimitirul Eroilor din incinta mănăstirii, cu prilejul Zilei Eroilor, săvârșește slujba Parastasului și participă la ceremonialul militar organizat și rostește un cuvânt duhovnicesc.

Face o vizită la mănăstirea de la Someșul Cald.

Face o vizită în localitatea Vlaha, filie a parohiei Stolna (paroh: Pr. Doru Moldovan), în vederea stabilirii locului pentru construcția bisericii din localitate. Este însoțit de domnul Cristian Moldovan, directorul Centrului de Pelerinaje „Renașterea”.

La Sinagoga „Templul deportaților” de pe strada Horea, participă la manifestările organizate cu prilejul comemorării victimelor holocaustului. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

10 iunie: La Căminul Cultural din Someșu Rece (paroh: Pr. Ștefăniță Elefteriu), participă la festivitatea organizată cu prilejul împlinirii a 90 ani de viață ai doamnei Lucia Stănescu, originară din această localitate, moment în care instituției de cultură i-a fost atribuit numele renumitei artiste. Săvârșește o slujbă de binecuvântare și rostește un cuvânt duhovnicesc.

11 iunie: La Facultatea de Teologie îi examinează pe studenții din anul III, la disciplina Spiritualitate.

cărții „Iisus Mântuitorul” a lui Petre Duldu. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

13 iunie: În Biserica „Sfântul Ierarh Nicolae” din Huedin, săvârșește slujba înmormântării adormitului întru Domnul, protopop Dorel Pușcaș, fost paroh. Rostește un cuvânt de mângâiere.

La Mănăstirea Florești, săvârșește slujba de binecuvântare a primelor case ale Centrului Social „Sfântul Onufrie” (coordonator: Protos. Visarion Pașca). Rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PC Pr. Vasile Stanciu, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca și de PC Pr. Nicolae Buda, inspectorul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleafului și Clujului.

14 iunie: În biserica din Călățele, protopopiatul Huedin (paroh: Pr. Aurel Șaitiș), săvârșește slujba înmormântării adormitei întru Domnul, Florica, mama domnului Gheorghe Ioan Vușcan, prefectul județului Cluj. Rostește un cuvânt de mângâiere.

În biserica din Ciceu Poieni, protopopiatul Beclean, oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Antonia, fiica părintelui paroh, Mihai Foarai. Rostește un cuvânt de învățătură.

La Garnizoana din Bistrița, participă la ceremonialul militar organizat cu prilejul pensionării preotului militar Iustin Iuliu Șomodean. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Acordă părintelui Iustin Iuliu Șomodean, distincția „Crucea Arhiepiscopala”.

La cabana militară de la Colibița, se întâlnește cu preoții militari din România, convocați la întâlnirea anuală. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

Face o vizită la sediul protopopiatului Bistrița, în vederea soluționării unor probleme administrative.

15 iunie: În fața Teatrului Național din Cluj-Napoca, participă la festivitatea organizată cu prilejul împlinirii a 127 ani de la mutarea la Domnul a poetului național, Mihai Eminescu. Săvârșește o slujbă de pomeneire și rostește un cuvânt evocator. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleafului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Acatistul Mântuitorului și rostește un cuvânt de învățătură.

16-26 iunie: În Insula Creta din Grecia, ca membru al delegației Bisericii Ortodoxe Române, participă la Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe.

27 iunie: La Facultatea de Teologie, participă la susținerea examenelor absolvenților studiilor de licență și masterat.

28 iunie: La Facultatea de Teologie, participă la susținerea examenelor absolvenților studiilor de licență.

În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează comisia de examinare a candidaților participanți la examenul pentru ocuparea posturilor de preoți parohi în parohiile: Jelna (protopopiatul Bistrița), Dăbâca (protopopiatul Cluj I), Negreni (protopopiatul Huedin), Ciceu Hășmaș (protopopiatul Beclean), Ocnița (protopopiatul Bistrița) și Plaiuri (protopopiatul Turda).

29 iunie (Sfinții Apostoli Petru și Pavel): Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Rebra-Parva, protopopiatul Năsăud, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru diacon pe tânărul Alexandru Marian Covaciu. Hirotesește întru duhovnic pe părintele Vasile Cătălin Mileșan, de la comunitatea persoanelor cu deficiențe de auz și vorbire din Bistrița.

Face o vizită pe șantierul de construcție a noii biserici din localitatea Parva (paroh: Pr. Florin Nalaț).

Face o vizită în localitatea Salva, protopopiatul Năsăud, în vederea construirii unui centru social. Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopie Vadului, Feleafului și Clujului.

La Mănăstirea Bârsana, județul Maramureș, se întâlnește cu ÎPS Arhiepiscop Iustinian și cu PS Episcop Iustin Sigheteanul.

30 iunie (Soborul Sfinților Apostoli): Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al Mănăstirii Bârsana, în sobor de arhieriei, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleafului și Clujului.

A consemnat, Arhid. Claudiu Ioan Grama

ÎPS Andrei Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului alături de un grup de copii și tineri din Strâmtura, 29 iunie, 2016.

În biserica din Căianu Mare, protopopiatul Beclean, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Nicolae, fiul părintelui paroh, Ștefan Octavian Crișan. Rostește un cuvânt de învățătură.

În localitatea Bichigiu, protopopiatul Năsăud, săvârșește slujba de binecuvântare a Centrului Cultural „Sfântul Atanasie Todoran”. Rostește un cuvânt de învățătură. Hirotesește întru iconom pe părintele paroh, Gavrilă Tudor Zinveliu. Acordă domnului Sever Mureșan, primarul comunei Telciu, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”.

În Biserica „Sfinții Apostoli Petru, Pavel și Andrei” din Bistrița (parohi: Pr. Simion Bretfelean și Pr. Ioan Pintican), oficiază Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Alin Georgian Constantin și Denisa Ioana Liana Miheșțian. Rostește un cuvânt de învățătură.

Face o vizită în parohia „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin” din Bistrița (paroh: Pr. Marius Cîrcu), în vederea stabilirii locului pentru construirea noii biserici.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie și slujește la Litie.

12 iunie: Împreună cu PS Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, săvârșește slujba de sfințire a Bisericii „Pogorârea Duhului Sfânt” din Zalău. Slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Acordă părintelui paroh, Claudiu Traian Nechita, distincția „Crucea Transilvană”.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

În sala mare a Muzeului Mitropoliei, participă la prezentarea

Foaie editată de Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, filiala Cluj-Napoca

Tabără studențească de vară în Ținutul Pădurenilor

Tatiana Onilov

ASCOR Cluj-Napoca organizează și anul acesta tabără studențească de vară. Evenimentul se va desfășura în perioada 2-13 august 2016, în Ținutul Pădurenilor, în satul Ghelari, județul Hunedoara.

Tema taberei – *Comorile de omenie și credință din lada de zestre a satului românesc. Satul românesc – între moarte și renaștere* – este profund legată de fenomenul părăsirii satelor și a gospodăriilor românești care se înregistrează în prezent. Prin abandonarea localităților rurale, se atestă și o îndepărtare de adevărata înțelegere a credinței pe care omul de la sat o cuprindea prin simplitatea inimii. Organizatorii taberei intenționează să efectueze cercetări sociologice care vor aborda subiectul părăsirii satelor românești, mergând prin localitățile din apropierea taberei și vorbind cu țăranii din regiune. De asemenea, se dorește să se meargă prin satele din împrejurimile Mănăstirii Prislop, pentru a vorbi cu oamenii care l-au cunoscut pe Părintele Arsenie Boca, cu scopul de a aduna noi mărturii despre lucrarea marelui duhovnic al poporului nostru.

Așa cum s-a obișnuit, tinerii vor putea participa zilnic la Sfânta Liturghie, Vecernie (Paradisul Maicii Domnului) și la discuțiile cu Părintele Ciprian Negreanu, duhovnicul și îndrumătorul membrilor ASCOR Cluj și ai comunității Bisericii Studenților din campusul

universitar din Cluj-Napoca. De asemenea, vor fi organizate diferite ateliere, precum dezvoltarea îndemânării de a bate toaca, cusături pe pânză, litografii, metaniere, cioplitori în lemn, modelaj de Fimo, lectură etc. Totuși, spre deosebire de alți ani, activitatea principală a taberei din Ținutul Pădurenilor va fi legată de drumețiile și cercetările sociologice.

Din program nu vor lipsi întâlnirile cu invitați deosebiți. Subiecte diverse vor fi abordate de către: ÎPS Andrei Andreicuț, ÎPS Serafim Joantă, PS Gurie Georgiu și PS Macarie Drăgoi, Părintele Andrei Coroian, Părintele Vasile Vlad și etnograful Rusalin Ișfanoni.

Întâlnire în duh cu Sfântul Antonie de la Iezer

Florin Onica

An zilele de 11 și 12 iunie, ASCOR Cluj-Napoca a organizat un pelerinaj pe jos în nordul Olteniei. Debutul pelerinajului pe jos și cu bicicleta a avut loc la Schitul Iezer situat în apropiere de Băile Olănești, la o distanță de 5 km de satul Cheia, pe valea râului cu același nume. După ce ne-am închinat la moaștele Sfântului Cuvios Antonie de la Iezer, cel care a recitit schitul atestat documentar încă din anul 1495, am continuat itinerariul spre masivul Buila-Vânturarița din Munții Căpățâni. Intonând Paraclisul Maicii Domnului, urcușul n-a fost foarte anevoios până

la Schitul Pahomie, a cărui istorie începe la 1520. Înainte de a intra în incinta schitului am admirat o cascadă superbă care curge în zeci de firicele pe un perete de stâncă acoperit de mușchi. Alături de mulțimea rândunicilor care își aveau cuiburile lipite de stâncă gi-

gantă sub care e așezată bisericuța schitului erau prezenți și câțiva corbi care ne-au adus aminte de Sfântul Prooroc Ilie, sub patronajul căruia se află așezământul. Lăsând poverile din spate în grija

părinților de aici, am continuat urcușul spre Mănăstirea Pătrunsa, un traseu nu atât de anevoios pe cât de frumos. De la Schitul Pahomie am pornit pe un drum forestier, continuând apoi pe cărări de munte din ce în ce mai abrupte, am ajuns la mănăstire uluiți de frumusețea locurilor. Din cele două biserici ale mănăstirii, cea mare este recent construită, iar biserica veche, cu hramul „Cuvioasa Parascheva”, datează din 1740 și este monument istoric. Din cuvintele părintelui stareț am înțeles că în această biserică se întâlnesc noaptea la Sfânta Liturghie pustnicii ascunși în munții din apropiere. Aflând despre existența acestora, crucea așezată pe vârful Masivului Buila, la poalele căruia este așezată mănăstirea, ne conferea impresia unei colosale catedrale.

Pe același drum ne-am întors la Schitul Iezer aflat la o distanță de aproximativ 13 kilometri. După un urcuș de aproximativ 500 de metri am vizitat peștera Sfântului Antonie de la Iezer și ne-am continuat periplul spre Schitul Bradu. Drumul ni s-a părut anevoios, cu multe urcușuri și coborâșuri dificil de parcurs din cauza ploii care le-a făcut alunecoase. Se apropia înserarea și eram osteniți iar cei 3 kilometri parcă nu se mai sfârșeau, însă a fost spre folosul nostru pentru că nu ne-am mai încrezut în forțele proprii și am cerut mai insistent ajutorul lui Dumnezeu. Ne-am bucurat când am ajuns la schit, locul mirific și liniștea din jur dându-ne impresia că am ajuns într-un spațiu în care lumea parcă este mai aproape de Dumnezeu. Fără semnal la telefon, ne-am adaptat repede la atmosfera de aici. A doua zi, duminică am participat la Sfânta Liturghie și ne-am bucurat împreună cu obștea care a făcut cu noi o mică repetiție pentru hramul din data de 24 iunie.

Cu forțe proaspete am revenit la Schitul Iezer, de unde am plecat spre Mănăstirea Cozia și apoi spre o mănăstire foarte frumoasă, de curând ctitorită, cu hramul Sfinții Trei Ierarhi, din localitatea Gruiu Lupului, unde se află și moaștele Sfântului Gherasim cel Nou din Kefalonia.

Ne-am întors la Cluj puțin osteniți, însă foarte bucușori, conștienți că a meritat din plin efortul. Cu siguranță fiecare dintre noi a devenit mai puternic după acest pelerinaj.

Impresii din pelerinaj

Elena Mihalache

Au gândul la Dumnezeu, cu voioșie și voință, echipați ca de drumeție, am pornit în pelerinajul care ne-a pregătit multe trăiri, impresii și surprize neașteptate. Plecarea a fost vineri noapte spre sâmbătă, la ora 2:00 din fața Casei de Cultură, așa cum ne-am obișnuit. Bucuroși, ne-am strâns la autocar și la mașina ASCOR, care ne-au dus la Iezer, prima oprire. Și drumul până aici a fost neașteptat, pentru că o porțiune de drum a fost îngustă și mulți ne doream să o luăm deja la pas, tot văzând râpe, porțiuni surpate, râul Cheia care parcă voia să mai mănânce din drum. Dar ce bine că a fost așa, pentru că rugăciunea interioară sporea și nădejdea creștea.

Lată-ne ajunși la schitul Iezer, în jurul orei 8:00, unde ne-a întâmpinat fratele Constantin, „omul munților”, după cum i-am spus unii dintre noi, văzând curajul său și încrederea cu care bătea cu picioarele pădurile și dealurile. Crescând de la 2 ani în mănăstire la Frăsinei, și știind locurile din zonă, ne-a condus cu răvnă și bucurie pe drumul ce avea să ne arate frumusețea creată de Dumnezeu, rugăciunea sinceră, pustietatea plină de viață și cunoașterea de sine. Ne-am închinat la Schitul Iezer, după care am pornit spre Pahomie. Până aici am mers 7 km, timp în care ne-am bucurat de drumeție, de povești, de rugăciune și de cântat, căci pelerinajul fără rugăciune e ca stiloul fără cerneală. Așadar am cântat Paraclisul Maicii Domnului și alte cântări, care să ne unească în rugăciune și să ne sporească pașii spre mai departe. Am fost uimiți și bucuroși să vedem și să gustăm puțin din simplitatea vieții monahale și să ne închinăm în bisericuța construită în stâncă, prin 1509. Ne aștepta, în biserică la binecuvântare, starețul schitului, Părintele Siluan, care a intrat în mănăstire la 33 de ani. Înaintând în anii pământești, acum era cu părul și barba albă și cu o privire atât de senină în care parca vedeai albastrul cerului.

Luând cu noi în inimă această privire și strângerea lui de mână care ne-a dat putere, poposind apoi la masă, am pornit spre schitul Pătrunsa. „Un colțisor de Rai”, cum l-a numit fratele Constantin, era la 5 km distanță de Pahomie. Traseu pitoresc și „o preafrumoasă pustie”, am trecut prin pădure și-am mers pe dealuri, picurii de ploaie răcorindu-ne să nu ne moleșim. Părintele Varsanufie de la Pătrunsa ne-a întâmpinat cu un cuvânt, și apoi am cântat mai multe cântări încheind cu psalmul 102 de Slavă lui Dumnezeu, care ne-a coplesit inima de bucurie. După o masă gustoasă și o cafea bineprimată, am pornit înapoi spre Pahomie și Iezer, ploaia însoțindu-ne pe acest parcurs. Ajunși înapoi la Iezer, am poposit puțin, după care am urcat prin pădure către peștera Sfântului Antonie, căruia i-am simțit puternic rugăciunile pe tot parcursul pelerinajului. Un drum destul de anevoios din cauza pământului bine umezit de ploaie, însă roditor pentru voința noastră de a ajunge la peșteră.

După închinăciune, ne-am luat rămas bun de la cei ce urmau să se întoarcă sambătă seara spre Cluj. Ne-am luat și celelalte bagaje de la autocar, trebuincioase pentru șederea peste noapte la Bradu și am pornit hotărâți să ajungem cât mai repede, știind că mai avem de parcurs 3 km. Aici a apărut surpriza, sau mai degrabă încercarea voinței, a răbdării, a tăriei... Oboseala era deja instalată, cu încă un rând de bagaje după noi, Sfântul Antonie parca ne mai ușura din greutate. Drumul devenea din ce în ce mai anevoios și mai greu, ploaia nu înceta, urcând și coborând, prin păduri înaintând și peste dealuri cutreierând, speram să ajungem odată. Porțiuni greu de parcurs mai ales prin pădure unde erau multe răpe și pante abrupte, ne ajutam unii pe alții dându-ne mâna și rugându-ne unii pentru alții. Tensiunea s-a instalat la un moment dat, însă rugăciunile nu ne-au lăsat și așa am mers mai departe. Cu impresia că suntem în „Amazon” cum au spus unii, ne bucuram, râdeam sau plângeam, nici nu mai știam, clar era faptul că Dumnezeu ne însoțea!

Lată-ne ajunși în sfârșit la Bradu, unde vom rămâne peste noapte. Aici ne așteptau măcuțele atât senine și ocrotitoare, încât am și uitat de oboseală, fiind coplesțiți și realizând că am ajuns în sfârșit. Ne-au cazat, ne-au pus la masă, între timp a venit și părintele Porfirie care slujește aici, salutându-ne călduros cu un cuvânt de primire. Aici am cunoscut viața în simplitatea ei frumoasă. Ne-a fost de ajuns un pat să ne odihnim, căci în rest natura și locul plin de viață era tot ce bucura și tot ce aveam nevoie ca să putem să deschidem mai larg porțile sufletului nostru pentru Hristos.

Duminica ce urma era încă o zi dăruită de Domnul spre a ne bucura. În bisericuța veche de aproape 300 de ani, am participat la Sfânta Liturghie cântând și Slăvind pe Domnul, alături de monahii și de părintele. Bisericuța era foarte mică, dar atât de călduroasă prin simplitatea ei și pictura minunată reprezentând pe sfinții care parca toți zâmbeau. După predica părintelui care ne-a întărit serios și după binecuvântarea dânsului, am luat masa de prânz, ne-am bucurat de cafeaua atât de bună făcută de maica Isidora și am făcut câteva poze în fața bisericii, care să ne rămână ca amintire vizuală, căci în suflet totul era deja întipărită. Ne-am pregătit de întoarcere

pe același drum. Știind acum ce traseu ne așteaptă, am pornit cu voioșie înapoi spre Iezer, ploaia însoțindu-ne din nou, uneori mai tare, alteori doar picurând, însă spre dimineață plouase bine, deci pământul era umezit bine. Deja „făceam surf” prin pădure, după cum a spus cineva, căci acolo era mai greu de înaintat. Drumul părea și era din ce în ce mai greu, pentru că era deja foarte alunecos și asta ne făcea să ne simțim că trecem prin adevărate probe. Rupți fiind de lume, la Bradu nu am avut semnal, la întoarcere, ne-am trezit cu multe apeluri nepreluat și mesaje abia primite.

Ajunși în sfârșit la Iezer, am mai trecut încă o dată să ne închinăm la peștera Sfântului Antonie ca semn de mulțumire pentru că ne-a ajutat să ajungem cu bine. Am pornit apoi cu autocarul spre Cozia și spre Mănăstirea Sfinții Trei Ierarhi de la Gruiu Lupului, unde ne-a așteptat părintele stareț Macarie cu un cuvânt viu și care ne-a spus că este frumoasă jertfa noastră, dar e important ce facem noi după acest pelerinaj și cum luăm folos din ce trăiri am avut și din ce am cunoscut. Am luat cina și ne-am întors spre Cluj, oboșiți dar plini de mulțumire. În autocar am cântat cu toții de bucurie. Ne-am gândit apoi cum ar fi fost acest pelerinaj dacă totul era așa după cum ne doream noi să fie, adică să nu plouă și să țină vremea cu noi, să știm exact câți kilometri avem de parcurs, ne întrebam dacă mai mergeam în voia cea bună.

Slavă Domnului că a fost totul exact așa cum a fost, căci roadele se cunosc după ce treci prin anumite nevoițe, iar Dumnezeu nu ne lasă nicio clipă. Slavă Domnului că am întâmpinat greutăți, care erau de fapt niște daruri pentru a înainta în rugăciune, a ne cunoaște pe noi înșine mai bine și a vedea cât de neputincioși suntem și cât e de firavă firea noastră fără Dumnezeu. Căci, într-adevăr, ne venea să spunem: „cine îmi dă mie aripi ca de porumbel, ca să zbor și să mă odihnesc?” ...

Terapia unei sfinte deprimare

Dumitru Fișcu

uvioasa Olimpiada diaconița, așa cum este consemnată în Sinaxarul zilei de 25 iulie, s-a născut la Constantinopol într-o familie de demnitar imperiali. Rămasă de timpuriu orfană, ajunge moștenitoarea unei averi imense. Devine foarte cunoscută și apreciată pentru virtuțile sale. Sfântul Grigorie de Nazianz îi dedică un poem de ziua nunții. Sfântul Grigorie de Nyssa îi dedică *Comentariul la Cântarea Cântărilor*. S-a măritat la 20 de ani, dar a rămas văduvă după un an și jumătate. După acest eveniment se dedică ascezei și milosteniei. Când Olimpiada avea 35 de ani, în februarie 398, vine la Constantinopol, ca patriarh, Sfântul Ioan Gură de Aur. Între el și Olimpiada se naște o frumoasă prietenie. Despre această prietenie ne-au rămas mărturie scrisorile Sfântului Ioan Gură de Aur scrise din exil. Când acesta a fost exilat, Cuvioasa Olimpiada a început să sufere de ceea ce Sfântul Ioan numește *athymia*. Traducătorii moderni ai scrisorilor au tradus termenul prin *depresie nervoasă*, *deprimare*.

Sfântul Ioan Gură de Aur repetă de câte ori este nevoie – cauzele deprimării Olimpiadei nu sunt atât evenimentele exterioare ce tulbură Biserica sau faptul că el este

exilat, cât gândurile libere și modul greșit de a interpreta aceste evenimente: „Pentru că cele ale voioșiei nu stau în legile imuabile ale firii pe care ne este cu neputință să le împlăzim și schimbăm, ci în gândurile libere ale alegerii voinței noastre pe care ne este ușor să le mânuim. Știi doar, dacă-ți amintești, că și mai înainte – căci nu s-a scurs mult timp de atunci – multele și lungile cuvinte în care m-am cheltuit pentru aceasta, când am adăugat necontenit și istoriile pe care le-am citat. **Fiindcă cele ale voioșiei stau în chip firesc nu în firea lucrurilor, cât în opinia oamenilor [s.n.]**” (Sfântul Ioan Gură de Aur, *Scrisori din exil*, trad. I. Ică jr., Edit. Deisis, Sibiu, 2008, p. 183).

Sfântul Ioan pornește de la principiul după care se ghidează și psihoterapiile moderne de orientare cognitivă – oamenii nu sunt afectați numai de ceea ce li se întâmplă, ci în primul rând de modul în care interpretează evenimentele. El găsește în Biblie modalități de a interpreta orice eveniment negativ din viață, astfel încât omul să-și păstreze seninătatea în cele mai dificile împrejurări: Ți s-au luat banii? Spune: «Gol am ieșit din pântecul maicii mele, gol voi pleca de aici» [Iov 1, 21]. Adaugă și cuvântul Apostolului: «Nimic n-am adus în lume; și este vădit că nu putem nici scoate ceva din ea» [1 Tim. 6,7]. Ai auzit numai rele și unii te-au umplut de mii de ocări? Adu-ți aminte de vorba care zice: «Vai vouă când vă vor vorbi toți oamenii de bine» [Lc. 6, 26] și «Bucurați-vă și săltați când vor scoate un nume rău împotriva voastră» [Mt. 5,11]. Ai fost strămutat în exil? Gândește-te că n-ai nici patrie, ci, dacă vrei să fii iubitor de înțelepciune, ți s-a poruncit să socotești străin orice pământ. Ai fost predat unei boli cumplite? Spune cuvântul Apostolului: «Cu cât omul nostru dinafară se strică, cu atât cel dinăuntru se înnoiește din zi în zi» [2 Co. 4, 16]. Cutare a suferit o moarte violentă. Gândește-te la Ioan și la capul său tăiat în închisoare, purtat pe tavă și făcut răsplătă pentru dănuirea unei desfrânate. Gândește-te la răsplățile care au urmat de aici. Fiindcă atunci când sunt aduse de cineva pe nedrept asupra altuia, aceste pătimiri desființează păcatele și lucrează dreptatea. Măreția folosului lor este pe măsura celor ce le suportă cu noblețe” (*Ibidem*, p. 241).

Dacă, în ciuda acestor sfaturi, deprimarea revine, Sfântul Ioan găsește totuși o modalitate de raportare la depresie care poate duce la suportarea ei cu mai mare ușurință. Mai întâi, descrie deprimarea ca fiind mai rea decât moartea. Apoi, concluzionează că acela care o va suporta cu răbdare și mulțumire va dobândi răsplătă mai mare decât a mucenicilor. La gândul acesta o îndeamnă pe Olimpiada să se bucure, și astfel starea de deprimare să se amelioreze: „Deci dacă pătimirile au mari răsplătiri, iar deprimarea e mai cumplită și mai dureroasă decât toate pătimirile, gândește-te cât de mari sunt răsplătirile ei. Căci nu voi înceta să-ți cânt această cântare, ca ceea ce am făgăduit în introducere să împlinesc acum, ținând din însăși deprimare gândurile care nasc mângâierea deprimării” (*Ibidem*, p. 195).

Aflat departe de Olimpiada, Sfântul Ioan Hrisostom tratează depresia ei prin *leacul cuvântului*: „Deși suntem într-un singur loc, fără instrumente, leacuri, hrană, băutură și bani, și departe, alungăm totuși această boală. Cum și în ce mod? Pregătind leacul cuvântului care se face pentru bolnavi toate aceste lucruri, și mai mult decât cele zise. [...] Pregătind deci acest leac, îl trimitem tuturor și știu că toți se vor bucura de tratamentul lui, dacă vor lua aminte cu exactitate și cu minte teafără la cele spuse.” (*Ibidem*, p. 263) Leacul cuvântului pregătit pentru Cuvioasa Olimpiada a devenit foarte necesar și actual astăzi, când boala pe care încearcă s-o trateze e mai răspândită ca oricând, chiar și în Biserică. Pentru că orice creștin, pe lângă împărtășirea de Cuvântul întrupat, mai are nevoie și de interiorizarea cuvântului Său, de însușirea unei concepții de viață care să întemeieze casa sufletului pe stâncă, iar nu pe nisipurile mișcătoare ale gândurilor.

Echipa: Tatiana Onilov, Andrei Mitrică, Gabriela Bulgaru, Ana-Maria Neag, Dana Filaropol, Andreea Micu, Iulia Anamaria Mureșan, Oana Laura Dăgă, Romina Sopoian.
Adresa ASCOR: Biserica din Hașdeu 45, Cluj-Napoca
Redacția FILOCALIA: Piața Avram Iancu, nr. 18, Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
ISSN: 1224-0567
revista.filocalia@yahoo.com